

УДК 371.32

Т.В.Скоморохова

(ЗОШ I-III ступенів №2 смт. Лиманське Роздільнянського району Одеської області)

ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Навчання української мови здійснюється на основі дидактичних принципів, або положень, які зумовлюють доцільний вибір методів і прийомів навчання, забезпечують належний рівень засвоєння змісту шкільного курсу мови і формування комунікативних умінь і навичок.

До загальнодидактичних принципів відносять науковість, систематичність, наступність, перспективність, зв'язок теорії з практикою, наочність, свідомість, доступність викладу. На них ґрунтується методика викладання мови, яка забезпечує процес навчання і успішного засвоєння учнями навчального матеріалу та формування мовленнєвих умінь і навичок.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили орієнтації в галузі освіти. Відповідно до зміни парадигми навчання перегляду й ретельного добору потребують принципи, форми, методи і прийоми навчання.

Нині, крім вищеназваних, у лінгводидактиці набувають актуальності такі принципи: мотиваційного забезпечення навчального процесу, ціннісного орієнтування, життєвої доцільності і дієвості знань, забезпечення розвитку емоційних потреб учня, спрямованості навчання на всебічний і гармонійний розвиток, співробітництва і взаємної підтримки, активності особистості, індивідуалізації, органічної єдності людини, мовлення і процесу навчання. Урахування цих принципів дає змогу розглядати навчальний предмет як засіб розвитку дитини.[1].

Головним у навчальному процесі стає переорієнтування з пасивних форм навчання на активну творчу працю. Основною характеристикою активних методів навчання є суб'єкт – суб'єктна творча взаємодія вчителя та учнів. Серед таких активних методів виділяються: евристичне спостереження, порівняння, конструювання, моделювання, смислове та символічне бачення, метод творчої реалізації.

У підготовці до уроку доцільно надавати перевагу проблемно-пошуковому і дослідницькому методу та таким формам роботи, як парна та групова. Саме ці форми та методи здатні забезпечити реалізацію навчально-виховних завдань, передбачених чинною програмою.

Колективна робота в групах як одна із форм комунікативного принципу навчання, на мою думку, має сьогодні пріоритетне значення.

По-перше, групові форми роботи формують внутрішню мотивацію активного сприйняття навчального матеріалу, сприяють більш ефективному засвоєнню знань, розвивають комунікативну компетенцію.

По-друге, групові форми роботи дають можливість через різні форми колективної діяльності диференціювати навчальний процес, що дозволяє залучити всіх учнів в активну роботу на уроці.[2].

По-третє, робота в групах поглиблює знання з предмету і формує навички, для спілкування і взаємодії один з одним, розвиває і формує толерантну особистість.

Щоразу, добираючи форми і методи, вчитель повинен пам'ятати, що завдання навчання в цілому, й української мови зокрема, – це розвиток не тільки мислення й творчої уяви, а формування компетентної особистості, яка здатна творчо застосовувати здобуті знання й набуті вміння та навички, досвід, ціннісні орієнтації в нестандартних ситуаціях і яка прагне удосконалювати власні мовленнєві здатності впродовж усього життя.

Постійне вдосконалення навчального процесу, пошуки нових форм і методів навчання української мови і використання їх з традиційними – ось чим характеризується діяльність учителя на сучасному етапі розвитку шкільної освіти.

Література:

1.Беляев О.М., Мельничайко В.Я. Методика вивчення української мови в школі / О.М.Беляєв., В.Я.Мельничайко. Методика вивчення української мови в школі. – К., Освіта, 1993, 6с.

2.Баханов К.О. Інноваційне навчання як альтернатива традиційній системі навчання./ К.О.Баханов Інноваційне навчання як альтернатива традиційній системі навчання. Педагогічний науковий збірник – Бердянськ, 2000, вип.№3 стр. 140